

ปูจาวีสัชนา

เนื่องจากวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก ยากที่แพทย์แต่ละท่าน จะรู้หมดทุกอย่าง จพาลงกรณเวชสารจึงเปิดหน้าปูจาวีสัชนาขึ้นเพื่อบริการเพื่อนแพทย์ ทุกท่าน เชิญส่งปัญหาข้อข้องใจทางการแพทย์มายังผม แล้วท่านจะได้คำตอบจากผู้ รู้ในสาขาวิชานั้น ๆ เชื่อว่าจะช่วยคลายปัญหาของท่านได้ ถ้าไม่ต้องการลงชื่อจริงโปรด ให้นำนามแฝงมาด้วย

ชาญ โพนนุก

ถาม

ผู้ป่วยหญิงไทยโสดอายุ 37 ปี อาชีพช่างตัด เลื้อ มีอาการอ่อนเพลียเหนื่อยง่าย เบื่ออาหาร ทำบวม ไม่มีแรง และบัสสาวะน้อยมา 3 เดือน ตรวจร่างกายพบว่าซีดมาก ความดันโลหิต 200/120 มม.ปรอท บวมทั่วไป หายใจไม่หอบ ปอด และหัวใจฟังไม่ได้อะไรผิดปกติ ตับคลำไม่ได้ ตรวจบัสสาวะพบ ไข่ขาว 3+ BUN 150 มก./100 มล. creatinine 12 มก./100 มล. Hematocrit 20% คนไข้อยากทำผ่าตัดเปลี่ยนไตจะได้หรือไม่

ตอบ

หลักเกณฑ์การตัดสินใจเลือกคนไข้รับการผ่าตัด เปลี่ยนไตคือ

1. เป็นคนไข้ไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย
2. อายุไม่เกิน 60 ปี
3. ไม่มีโรคของอวัยวะอื่นเป็นต้นว่า วัณโรค เบาหวาน มะเร็ง แผลใน

กระเพาะอาหาร collagen disease กระเพาะปัสสาวะอักเสบมาก หรือโรค ติดเชื้อ นอกจากนี้สมองต้องยังดีอยู่และมีจิตใจเข้มแข็ง

สำหรับผู้ป่วยนี้คิดว่าน่าจะเป็นโรคไตวาย เรื้อรังระยะสุดท้ายเพราะว่า BUN creatinine สูง ซีดแต่ไม่มีอาการ uremia มากนัก อย่างไรก็ตาม จะต้องแน่ใจว่าผู้ป่วยเป็นไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายจริง กล่าวคือ จะต้องแสดงให้เห็นว่าไตทั้งสองข้างขนาดเล็ก อาจจะใช้ถ่ายภาพรังสีดูขนาดไต ถ้าเตรียมคนไข้ดี ๆ จะเห็นขนาดไตได้เป็น ส่วนมาก ถ้าไม่เห็นควรจะทำ nephrotomogram หรือ infusion nephrotomogram ถ้าไตมีขนาดธรรมดาควรจะทำ retrograde pyelogram เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีการอุดตันของทางเดินปัสสาวะ เพราะว่าในโรคไตวายเรื้อรังที่เป็นมากขนาดนี้ที่ รักษาหายได้มีชนิดเดียวคือโรคไตวายจากการอุดตันของทางเดินปัสสาวะ